

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 32g/2024

privind excepția de neconstituționalitate
a unor prevederi din articolul 326 din Codul penal
(traficul de influență)

CHIȘINĂU

14 mai 2024

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dnei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Dorin Casapu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 13 februarie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 14 mai 2024, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „urmate de influența promisă sau de obținerea rezultatului urmărit” din articolul 326 alin. (2) lit. d) din Codul penal, precum și a prevederilor articolului 326 din Codul penal în totalitate, ridicată de dnii avocați Ilie Gîlca și Mihai Garaba, în interesele dnei Galina Lungu, în dosarul nr. 1-1332/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Petru Păun de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, se află cauza penală de acuzare a dnei Galina Lungu de comiterea infracțiunilor prevăzute la articolul 326 alin. (2) lit. d) (*traficul de influență*) din Codul penal.

4. În procesul de examinare a cauzei, dnii avocați Ilie Gîlca și Mihai Garaba au ridicat, în interesele dnei Lungu, excepția de neconstituționalitate a textului „urmate de influența promisă sau de obținerea rezultatului urmărit” din articolul 326 alin. (2) lit. d) din Codul penal, precum și a prevederilor articolului 326 din Codul penal în totalitate, sub aspectul caracterului disproporționat al sancțiunilor stabilite pentru infracțiunea de trafic de influență, atunci când are ca obiect bani sau bunuri în proporții care nu depășesc suma de 100 unități convenționale.

5. Printr-o încheiere din 5 februarie 2024, Judecătoria Chișinău a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1
Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 16
Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20
Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 22
Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23
Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26
Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”

7. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 326 Traficul de influență

„(1) Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 6 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(1¹) Promisiunea, oferirea sau darea unei persoane, personal sau prin mijlocitor, de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje enumerate la alin.(1), pentru aceasta sau pentru o altă persoană, când respectiva persoană are sau susține că are o influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, în scopul indicat la alin. (1),

se pedepsește cu amendă în mărime de la 2000 la 3000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 5000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (1¹):

b) săvârșite de două sau mai multe persoane;

c) săvârșite cu primirea de bunuri sau avantaje în proporții mari;

d) **urmate de influența promisă sau de obținerea rezultatului urmărit,**

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 3000 la 4000 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1), (1¹) sau (2), săvârșite:

a) cu primirea de bunuri sau avantaje în proporții deosebit de mari;

b) în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 8 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 12000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Persoana care a promis, a oferit sau a dat bunuri ori servicii enumerate la alin.(1) este liberată de răspundere penală dacă ele i-au fost extorcate sau dacă persoana s-a autodenunțat neștiind că organele de urmărire penală sunt la curent cu infracțiunea pe care a săvârșit-o.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor excepției de neconstituționalitate

8. Autorii sesizării menționează că textul „urmate de influența promisă sau de obținerea rezultatului urmărit” din articolul 326 alin. (2) lit. d) din Codul penal este imprevizibil, deoarece nu sunt clare momentul apariției urmărilor

prejudiciabile și urmările propriu-zise care trebuie să survină după acțiunile persoanei pentru ca aceasta să fie pasibilă de răspunderea penală.

9. Astfel, autorii excepției consideră că acest fapt le permite organelor de drept să interpreteze în mod extensiv și defavorabil prevederile criticate față de persoanele acuzate de comiterea acestei infracțiuni.

10. Totodată, autorii sesizării consideră că, deși legislatorul a prevăzut o pedeapsă mai blândă pentru persoanele publice care săvârșesc acte de corupere pasivă în proporții care nu depășesc suma de 100 unități convenționale (articolul 324 alin. (4) din Codul penal), acesta a omis să reglementeze un alineat similar în textul articolului 326 din Codul penal. Astfel, persoanele fizice care sunt subiecți ai infracțiunii de trafic de influență nu beneficiază de o pedeapsă mai blândă în cazul în care comit infracțiunea în proporții care nu depășesc suma de 100 unități convenționale și, în consecință, li se aplică o pedeapsă disproporționată prin raportare la pedeapsa aplicată subiecților infracțiunilor de corupere pasivă, care sunt doar persoanele publice.

11. În opinia lor, prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 20, 22, 23, 26 alineatele (1) și (2) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul penal, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocații unei părți în proces. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectele cărora li s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 326 din Codul penal, sub două aspecte distincte: (i) textul „urmate de influența promisă sau de obținerea rezultatului urmărit” din articolul 326 alin. (2) lit. d) și (ii) caracterul disproporționat al sancțiunilor stabilite în articolul 326 din Codul penal, manifestat prin omisiunea de a reglementa o sancțiune mai blândă pentru traficul de influență comis într-un quantum care nu depășește suma de 100 unități convenționale.

16. Curtea observă că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate

17. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză penală în care persoana este acuzată de trafic de influență. Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

18. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorilor sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea HCC nr. 16 din 20 mai 2021, § 31; DCC nr. 48 din 27 aprilie 2023, § 18).

19. Autorii excepției au susținut că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alineatul (3) (*preeminența dreptului*), 20 (*accesul liber la justiție*), 22 (*neretroactivitatea legii*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 26 alineatele (1) și (2) (*dreptul la apărare*) din Constituție. Totodată, Curtea observă că din argumentele prezentate în sesizare rezultă că autorii critică prevederile contestate inclusiv din perspectiva articolului 16 (*egalitatea*) din Constituție.

20. Referitor la incidența articolelor 20 și 26 din Constituție, Curtea notează că autorii excepției nu au motivat în ce măsură prevederile contestate afectează drepturile de acces liber la justiție și la apărare. Astfel, simpla enumerare a normelor constituționale în lipsa argumentelor care ar fundamenta pretinsa relație de contrarietate a dispozițiilor legale criticate față de acestea nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 45 din 12 aprilie 2022, § 23; DCC nr. 19 din 28 februarie 2023, § 22). În jurisprudența sa, Curtea a subliniat că nul poate substitui pe autorul excepției la formularea argumentelor de neconstituționalitate, pentru că ar efectua un control din oficiu (a se vedea DCC nr. 53 din 4 mai 2023, § 18; DCC nr. 93 din 1 august 2023, § 23).

21. Cu privire la incidența articolelor 1 alin. (3), 22 și 23 din Constituție în cazul textului „urmate de influența promisă sau de obținerea rezultatului urmărit” din articolul 326 alin. (2) lit. d) din Codul penal, Curtea reiterează că prevederile acestor norme constituționale nu-i impun legislatorului obligația definirii tuturor termenilor folosiți în cuprinsul normelor de drept penal substanțial (a se vedea DCC nr. 131 din 5 decembrie 2019, § 30; DCC nr. 42 din 6 aprilie 2023, § 117).

22. Curtea a subliniat că legea penală nu poate să exceleze în texte explicative. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Astfel, rolul decizional acordat instanțelor de judecată urmărește tocmai înlăturarea dubiilor care persistă cu ocazia interpretării normelor (a se vedea DCC nr. 93 din 7 iulie 2022, § 22).

23. Totodată, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a constatat că condiția clarității și a previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la necesitate cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile care îi pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată în cazul încălcării unei norme (a se vedea *Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 47; *Bavčar v. Slovenia*, 7 septembrie 2023, § 147).

24. În acest context, Curtea observă că, în acest caz, destinatarul legii poate stabili sensul prevederilor contestate și câmpul lor de aplicare chiar din textul normei juridice din care fac parte prevederile contestate, *i.e.* întreg articolul 326 din Codul penal, prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică, pornind de la sensul uzual al textului criticat.

25. De altfel, Curtea reiterează că o dispoziție legală nu poate fi ruptă din sistemul normativ din care face parte și nu poate opera în mod izolat. Dimpotrivă, ea trebuie citită în coroborare cu celelalte dispoziții legale incidente, ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent (a se vedea DCC nr. 128 din 29 octombrie 2020, § 26; DCC nr. 65 din 29 iunie 2023, § 21).

26. De asemenea, Curtea observă că criticile autorilor se referă la chestiuni de interpretare și de aplicare a legii. Totuși, aceste chestiuni nu țin de competența Curții Constituționale. Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 172 din 7 decembrie 2023, § 18).

27. Din aceste considerente, Curtea constată că textul contestat nu afectează articolul 22 în coroborare cu articolele 1 alin. (3) și 23 alin. (2) din Constituție, din perspectiva argumentelor invocate în sesizare.

28. Referitor la al doilea capăt al sesizării (a se vedea § 10 *supra*) prin care autorii excepției invocă incidența articolului 16 din Constituție, Curtea reiterează că acesta devine incident numai atunci când se demonstrează existența unui tratament diferențiat la exercițiul unui drept garantat de Constituție (a se vedea DCC nr. 153 din 19 octombrie 2021, §23; DCC nr. 73 din 6 iulie 2023, § 20).

29. De asemenea, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că omisiunea legislativă poate constitui obiect de examinare al Curții Constituționale dacă aceasta afectează un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 125 din 5 octombrie 2023, § 18).

30. În această cauză, Curtea observă că autorii excepției pun în discuție soluția legislatorului de a stabili o pedeapsă mai blândă doar pentru coruperea activă, nu și pentru traficul de influență, în cazul în care suma nu depășește 100 de unități convenționale.

31. În acest context, Curtea reține că anterior a examinat problema caracterului diferențiat al sancțiunilor în cazul infracțiunilor de corupție, când, de exemplu, unele infracțiuni de corupție conțin pedepse mai blânde.

32. În DCC nr. 81 din 3 iunie 2021, Curtea a examinat din perspectiva dreptului de proprietate al autorului excepției soluția legislatorului de a stabili o pedeapsă mai blândă doar pentru coruperea activă, nu și pentru coruperea pasivă, în cazul în care suma nu depășește 100 de unități convenționale.

33. În acel caz, Curtea a subliniat că corupția subminează democrația și statul de drept, conduce la încălcarea drepturilor omului, subminează economia și erodează calitatea vieții, lupta împotriva corupției fiind parte integrantă a asigurării respectării statului de drept, consacrat de Preambul și articolul 1 alin. (3) din Constituție (a se vedea § 33 din Decizia menționată *supra*).

34. La fel, Curtea a reiterat că limitele de pedeapsă în cazul infracțiunilor de corupție au fost stabilite în vederea implementării Strategiei Naționale Anticorupție pentru anii 2011-2015 (aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 154 din 21 iulie 2011), care stabilea „revizuirea sistemului de sancționare a persoanelor implicate în cazuri de corupție prin asigurarea unui efect descurajant” (a se vedea § 34 din Decizia menționată *supra*).

35. Curtea a reținut că, în baza articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție, stabilirea limitelor de pedeapsă ține de marja discreționară a legislativului, care nu trebuie să afecteze principiul proporționalității și principiul nediscriminării. Parlamentul apreciază, la modul concret, în funcție de o serie de criterii, între care și frecvența fenomenului infracțional sau gradul de pericol social al acestuia, care sunt limitele potrivite ale pedepsei (a se vedea § 35 din Decizia menționată *supra*).

36. De asemenea, Curtea a notat că manifestă deferență față de politica penală a Parlamentului, care urmărește să descurajeze actele de corupție,

inclusiv prin stabilirea unui sistem efectiv de pedepse (a se vedea § 36 din Decizia menționată *supra*).

37. Mai mult, Curtea a avut în vedere că prevederile Codului penal stabilesc garanții suficiente, apte să asigure individualizarea pedepselor în fiecare caz particular. În acest sens, judecătorul are competența, potrivit articolului 79 din Codul penal, să-i aplice infractorului o pedeapsă sub limita prevăzută de lege, în situația în care sunt prezente circumstanțele enumerate de această normă (a se vedea § 37 din Decizia menționată *supra*).

38. Având în vedere că autorii excepției abordează o problemă similară, Curtea constată că considerentele din DCC nr. 81 din 3 iunie 2021 sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, în prezenta cauză.

39. Pentru că nu s-a demonstrat incidența drepturilor fundamentale invocate de autorii sesizării în raport cu prevederile contestate, Curtea constată că nici articolul 16 din Constituție nu este incident.

40. Prin urmare, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „urmate de influența promisă sau de obținerea rezultatului urmărit” din articolul 326 alin. (2) lit. d) din Codul penal, precum și a prevederilor articolului 326 din Codul penal, ridicată de dnii avocați Ilie Gîlca și Mihai Garaba, în interesele dnei Galina Lungu, în dosarul nr. 1-1332/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 14 mai 2024

DCC nr. 46

Dosarul nr. 32g/2024